

Motioner i Andra Kammaren, N:o 102.

att i den årliga räkningen redovisa mer än fem procent ränta. Skulle möjligtvis denna ränta icke ens kunna erhållas, redovise då den ränta, som är gångbar i närmaste bankinrättning för der på deposition insatta medel.

Stockholm den 28 Januari 1874.

Sven Håkanson.

N:o 102.

Af Herr A. Gumælius: Derom att vidare inmutningar i enlighet med nu gällande grufvestadga icke måtte inom Norrbottens län beviljas äfvensom hvilostånd å derstädes redan inmutade malmfält icke medgifvas.

Norrbottens väldiga och rika malmfält — Gellivara, Ruotivara, Haukivara, Kirunavara, Luosavara, Svappavara m. fl. — ådraga sig i våra dagar, då jernprisen äro högt uppdrifna och goda jernmalmer svåråtkomliga, en ökad uppmärksamhet och äro föremål för en spekulationslust, som visserligen icke afser endast att under sken af bergsbruk komma åt skogen, utan ock torde grunda sig på förhoppningar att kunna få under gynnande omständigheter till höga pris aflåta mutsedlar åt enskilde personer och bolag, som till äfventyrs komma att bildas för grufvedrift i dessa nejder. En ökad anledning till så-

dana spekulationer har uppvuxit med det sedan någon tid rätt allvarsamt framkastade förslaget om en jernvägsbyggnad från en fjord på Norges nordvestkust öfver flertalet af de ofvan uppräknade malmfälten till hamn vid Bottniska vikens nordliga ända.

Kunde en sådan förbindelseled åstadkommas af ett inhemskt, ett svenskt eller svensk-norskt bolag, som efter behöriga undersökningar funne förslaget utförbart och vinstbringande, vore detta en väsendtlig fördel. Men ett grundvilkor för att ett sådant bolag skall kunna bildas, ligger deruti, att Sveriges malmrikedomar i Norrbotten icke i förväg råkat i påpasslige utländingars händer. Väl torde jernvägsförslaget äfven genom de främmandes åtgärd förverkligas, men det kan ifrågasättas, om det ej vore att föredraga, att dessa malmberg än ytterligare ställdes under framtiden, framför att desamma med tillhörande jernvägsförbindelser och skogsområden fölle i händerna på utländingar, som då nästan kunde sägas vara herrar till en betydlig del af Norrbotten och ofvan liggande Lappmarker.

Förslag till ny grufvestadga, hvilken utan tvifvel är afsedd att afhjelpa en del af det nuvarande inmutningsväsendets olägenheter, väntas snart blifva färdigt från den komité, som är nedsatt för frågans beredande. Det synes mig då vara önskligt, att, för det närvarande och intilldess grufvestadga blir gällande, icke vidare inmutningar i stort finge ske i denna aflägsna, nära riksgränsen belägna landsdel, der det är alltför liten utsigt till, att något nämnvärdt bergsbruk kan under den närmaste tiden komma till stånd. Der likväl i särskildt fall verkliga afsigten med en inmutning kan visas vara att drifva malmbrytning, lär efter särskild pröfning och på särskilda vilkor inmutning icke böra förvägras.

Men för vinnande af det här åsyftade målet — malmfältens skyddande emot otidigt vinstbegär — fordras icke blott att inga nya mutsedlar tillsvidare utlemnas och att således icke heller förverkade mutsedlar få förnyas, utan jemväl att icke hvilostånd å Norrbottniska inmutningar beviljas, och att de stora, ännu giltiga inmutningarne der uppe må endast genom arbete försvaras.

En i fjor hastigt vidtagen kraftig åtgärd emot inmutningssvindel i Sveriges sydligaste län inger förhoppning att en, af omständigheterna än mera påkallad, likartad åtgärd måtte tillgodokomma äfven det nordligaste länets malmrikedomar.

Alltså tillåter jag mig vördsamt föreslå:

att Riksdagen snarast ville i skrifvelse till Kongl. Maj:t hemställa, det måtte vidare inmutningar i enlighet med nu gällande grufvestadga icke få i Norrbotten ega

rum i annat fall än då Kongl. Maj:t, efter särskild pröfning, finner skäligt sådant tillåta, samt att hvilostånd å redan inmutade malmfält i Norrbotten tillsvidare i allmänhet icke måtte medgifvas.

Stockholm den 28 Januari 1874.

Arvid Gumælius.

N:o 103.

*Af Herr **A. Gumælius**: Om uppgörande af förslag till åstadkommande af en ny Bergsöfverstyrelse samt om beviljande af anslag för detta ändamål.*

Bergsbruket utgör obestriddigen en af Sveriges verkliga hufvudnäringar och borde därför erkännas vara förtjent af något omhuldande från statsmakternas sida på samma sätt som de andra hufvudnäringarne, landtbruket och skogsskötseln. I forna dagar insågs också detta, ehuru den faderliga välviljan efter den tidens sätt gick allt för långt i reglementerande och i näringens klaffbindande in i de minsta småsaker. Sådant väckte naturligtvis en motsägelseanda och ett missnöje med hela inrättningen — med bergsstyrelsen och med stadgarne för densamma — hvilken misstäm-